

Η, η, ἦτα, τό, άκλιτο, το έβδομο γράμμα του ελλ. αλφαβ.· ως αριθμητικό, **η'** = *όκτώ* και *όγδοος*, αλλά **η** = 8.000. Ο μεγαλογραφούμενος τύπος του ἦτα (Η) ήταν ένα διπλό ε και πιθανώς προφερόταν ως μακρό ε, πρβλ. [δήλος](#) (από το [δέελος](#)). Το παλιό αλφάβητο είχε μόνο ένα σημάδι (Ε) για τον ήχο ε, τον βραχύ και τον μακρό, μέχρι τη στιγμή που εισήχθησαν τα μακρά φωνήεντα η και ω, από το Σαμιακό αλφάβητο επί άρχοντος Ευκλείδη το 403 π.Χ., αν και το Η χρησιμ. ως φωνήεν και πριν από αυτόν. Το στοιχείο Η, προτού παραστήσει το μακρό ε, παρίστανε το πνεύμα της δασείας, όπως ΗΟΣ αντί *ός* (το οποίο παραμένει στο Λατινικό Η). Όταν το Η χρησιμ. για να παραστήσει το μακρό ε κόπηκε ταυτόχρονα σε δύο τμήματα, έτσι ώστε το **ἦ**, Επικ. επίσης **ἦέ**, σύνδεσμος με δύο κύριες λειτουργίες, συγκριτική και διαζευκτική.

A. ΔΙΑΖΕΥΚΤΙΚΟΣ, **ἦ**, είτε **ή**, Λατ. *vel*, ενώνει μία ή περισσότερες λέξεις ή προτάσεις που διαφέρουν από την πρώτη· *ἦκουσας ἦ οὐκ ἦκουσας ἦ κωφῆ λέγω*;, σε Αισχύλ.· *ἦ..., ἦ..., εἴτε..., εἴτε...* Λατ. *aut..., aut...*, σε Όμηρ. κ.λπ. **I**. σε πλάγιες ερωτήσεις, *εἰ..., ἦ..., εἰάν..., ἦ...*, Λατ. *utrum..., an..., εἰδῶμεν εἰ νικῶμεν ἦ νικώμεθα*, σε Αισχύλ.· αλλά στον Όμηρ. το **ἦ...**, **ἦ** (ή **ἦ**) χρησιμ. αντί για το *εἰ*, Λατ. *an, εἰπέ ἦ...*, *πες αν...*, σε Όμηρ. Οδ. **B**. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ, παρά, Λατ. *quam*, σε Όμηρ. κ.λπ.· έπειτα από επίθετα σε θετικό βαθμό που ενέχουν σύγκριση, όπως τα: *ἄλλος, ἕτερος, ἄλλοῖος, διπλάσιος, ἐναντίος, ἴδιος, πολλαπλάσιος*, και έπειτα από τα επιρρ. *πρὶν, πρόσθεν*· ομοίως, έπειτα από ρήματα που δηλώνουν σύγκριση, *βούλεσθαι ἦ...*, επιθυμώ περισσότερο από το να...· *φθάνειν ἦ...*, έρχομαι γρηγορότερα από..., νωρίτερα από..., κ.λπ. **I**. Το **ἦ** μερικές φορές ενώνει δύο συγκριτικά που αναφέρονται στο ίδιο υποκείμενο· *ελαφρότεροι εἶναι ἦ ἀφνειότεροι*, να είναι πιο ελαφριοί παρά πλούσιοι, σε Όμηρ. Οδ.· *ταχύτερα ἦ σοφώτερα*, σε Ηρόδ. **II**. σπάνια, ύστερα από υπερθ., *πλεῖστα θωμάσια ἔχει Αἴγυπτος ἦ ἄλλη πᾶσα χώρα*, στον ίδ. **III**. Το **ἦ** συχνά παραλείπεται με αριθμητικά όταν προηγούνται τα συγκριτικά *πλέων, ἐλάττων, μείων*, όπως· *ἔτη πλέω ἑβδομήκοντα*, σε Πλάτ. (όταν τα **ἦ οὐ**, **ἦ οὐκ** συμπίπτουν στον ίδιο στίχο, τα δύο μόρια προφέρονται ως μία συλλαβή). **ἦ**, επιφώνημα, στόχο έχει να επισύρει την προσοχή κάποιου σε κάτι· **ἦ**, **ἦ**, *σιώπα*, σε Αριστοφ.

ἦ, επιρρ. με δύο κύριες σημασίες, βεβαιωτική και ερωτηματική. **I**. ΒΕΒΑΙΩΤΙΚΟ· Για να επιβεβαιώσει έναν ισχυρισμό· αληθινά, βεβαίως, με ασφάλεια, πράγματι, τω όντι, σε Όμηρ. κ.λπ.· συχνά επιτεταμ. συνοδευμένο από άλλα μόρια, όπως: *ἦ ἄρα, ἦ δή, ἦ δή που, ἦ μάλα*, κ.λπ.· χρησιμ. επίσης για να εκφράσει αμφιβολία, *ἦ που*· ο πιο ισχυρός από τους συνδυασμούς αυτούς είναι το *ἦ μήν*, Ιων. και Επικ. *ἦ μέν, ἦ μάν*, που χρησιμ. σε ισχυρές επιβεβαιώσεις και όρκους· *σύ μοι ὄμοσσον, ἦ μέν μοι πρόφρων ἔπεσιν και χερσὶν ἀρῆξειν*, σε Όμηρ. κ.λπ. **II**. ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΟ· Σε ερωτημ. προτάσεις· Λατ. *num?* = παρακαλώ; δεν είναι έτσι; επίσης, *ἦ οὐκ...*;, Λατ. *nonne?* Συχνά προστίθενται σε αυτό τα μόρια· *ἦ, ἦ ἄρ, ἦ ῥα, ἦ ἄρα δή*, κ.λπ.

ἦ, αντί *ἔφη*, γ' ενικ. παρατ. ή αορ. β' του *ἡμί*.

ἦ, Αττ. συνηρ. τύπος από το Ιων. *ἔα*, παρατ. του *εἰμί* (Λατ. *sum*).

ἦ, γ' ενικ. υποτ. Ενεργ. ενεστ. του *εἰμί* (Λατ. *sum*).

ἦ, θηλ. του άρθρου *ό*· στον Όμηρ. επίσης αντί *αὔτη*.

ἦ, θηλ. της αναφορ. αντων. *ός*.

ἦ, δοτ. θηλ. ενικ. της κτητ. αντων. *ός, ἦ, ὄν*, δικός του, δική του, δικό του.

ἦ, δοτ. θηλ. ενικ. της αναφορ. αντων. *ός, ἦ, ὄ*, σε Όμηρ.· συχνά με επιρρημ. σημασία· **I**. χρησιμοποιείται για τόπο, σε όποιο μέρος, όπου, συγγενές με το

δεικτικό τῆ, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ. **II. 1.** χρησιμοποιείται για τρόπο, όπως, ἦ και Λοξίας ἐφήμισεν, σε Αισχύλ., Θουκ. κ.λπ. **2.** γι' αυτό, εξαιτίας αυτού, Λατ. quare, στον ίδ. **3.** = καθ' ὅτι, ὡς, Λατ. qua, quatenus, σε Ξεν. **III.** συνδυαζόμενο με υπερθ. ἦ ἐδύνατο τάχιστα, όσο γρήγορα μπορούσε, στον ίδ. ἦ ῥᾶστά τε καὶ ἥδιστα, στον ίδ.

ἦα, ἦεν, Επικ. αντί ἦν, α' και γ' ενικ. παρατ. του εἶμι (Λατ. sum).

ἦα, συνηρ. αντί ἦια, Επικ. παρατ. του εἶμι (Λατ. ibo).

ἦα, τά, συνηρ. από το ἦια, τά (βλ.).

ἦβαιός, -ά, -όν, Ιων. αντί βαιός, μικρός, φτωχός, ολίγος, ανεπαρκής, ισχνός, κυρίως μετά το αρνητ. οὐδέ· οὐ οἱ ἔνι φρένες, οὐδ' ἦβαιαί, δεν υπάρχει μέσα του καθόλου μυαλό, ούτε το ελάχιστο, σε Ομηρ.· οὐ οἱ ἔνι τρίχες, οὐδ' ἦβαιαί, δεν έχει τρίχες ούτε στο ελάχιστο, σε Ομήρ. Οδ.· συχνά στο ουδ. ως επίρρ., οὐδ' ἦβαιόν, καθόλου, ουδὸλως, Λατ. ne tantillum quidem, σε Ομηρ.· σπανίως χωρίς αύξηση, ἦβαιὸν ἀπὸ σπείους, σε μικρή απόσταση από τη σπηλιά, σε Ομήρ. Οδ.

ἦβάσκω, εναρκτ. του ἦβάω, έρχομαι σε εφηβική ηλικία, ακμάζω, Λατ. pubescere, σε Ξεν.· μεταφ., εἶμαι καινούριος, ἦβάσκει πενήνη, σε Ανθ.

ἦβάω, Επικ. ευκτ. ἠβῶοιμι, μτχ. ἠβῶων, μέλ. -ήσω, Δωρ. -άσω [ā], αόρ. α' ἦβησα, παρακ. ἦβηκα (ἦβη)· βρίσκομαι στο άνθος (στην ακμή) της ηλικίας· ἀνήρ οὐδέ μάλ' ἠβῶν, που δεν βρίσκεται ακόμα ούτε καν στην ακμή της ηλικίας του, σε Ομηρ.· γυνητέτορ' ἠβῶοι (ενν. ἔτη), δηλ. έχει περάσει κατά τέσσερα χρόνια την εφηβεία, σε Ησίοδ.· ἠβῶν, όταν ήμουν νέος, σε Αριστοφ.· οἱ ἠβῶντες, οι νέοι, σε Αριστοφ.· χρησιμοποιείται για φυτά, ἡμερὶς ἠβῶωσα, νεαρό και πλούσιο κλήμα, σε Ομήρ. Οδ., ἀεὶ γὰρ ἠβᾷ τοῖς γέρουσιν εὖ μαθεῖν, η επιθυμία της μάθησης είναι πάντοτε ακμαία, ζωηρή ακόμα και στους ηλικιωμένους, δηλ. ποτέ δεν είναι αργά για να μάθεις, σε Αισχύλ.· ἠβᾷ δῆμος εἰς ὄργην πεσών, ο λαός συμπεριφέρεται, παραφέρεται σαν νεαρός άνδρας, σε Ευρ.

ἦβη, Δωρ. ἦβα, σπανίως ἄβα, ἦ, **I. 1. α)** ακμαία ηλικία, νεότητα, Λατ. pubertas· νεηνίη ἀνδρὶ εὐοικῶς, πρῶτον ὑπηνήτη, τοῦπερ χαριεστάτη ἦβη, σε Ομήρ. Οδ.· ἦβης μέτρον ἰκέσθαι ἢ ἰκάνειν = ἠβάσκειν, στον ίδ.· **β)** νεανική δύναμη, σφριγηλότητα, ακμή· πειρώμενος ἦβης, σε Ομήρ. Ιλ.· ἦβη πεποιθεα, σε Ομήρ. Οδ.· **γ)** ως νομικός όρος, ἦβη, η περίοδος πριν την ενηλικίωση, στην Αθήνα τα 16 χρόνια· στη Σπάρτη, η ηλικία των 18 χρόνων, ἔτσι ὥστε τὰ δέκα ἀφ' ἦβης εἶχαν συμπληρώσει οι άντρες στα 28 τους, τὰτετταράκοντα ἀφ' ἦβης οι άντρες στα 58 τους χρόνια, κ.ο.κ., σε Ξεν.· πρβλ. **ἔφηβος. 2.** μεταφ., η νεανική ευθυμία, η νεανική χαρά· δαιτὸς ἦβη, σε Ευρ.· επίσης, το νεανικό πάθος, η σπιρτάδα, η ορμή, σε Πίνδ. **3.** το σύνολο των νέων, η νεότητα, η νεολαία, Λατ. juvenus, σε Αισχύλ. **II.** ως θηλ. προσηγορ. όνομα, Ἴβη, η Ἴβη, κόρη του Δία και της Ἴρας, σύζυγος του Ηρακλή, σε Ομηρ.

ἦβηδόν, επίρρ., από τη νεανική ηλικία και πάνω, σε Ηρόδ.

ἦβητήρ, -ἦρος, ὅ, = ἠβητής, σε Ανθ.

ἦβητήριον, τό, μέρος στο οποίο συναντώνται οι νέοι για να φάνε και να πιουν, για να ασκηθούν και να ψυχαγωγηθούν, σε Πλούτ.

ἦβητής, -οῦ (ἠβάω), αρσ. επίθ., νεανικός, ακμαίος, σε Ομηρ. Ὑμν., Ευρ.

ἦβητικός, -ή, -όν, νεανικός, Λατ. juvenilis, σε Ξεν.

ἦβός, -ή, -όν, Δωρ. ἄβός, = ἠβῶν, σε Θεόκρ.

ἦβυλλιάω, κωμ. υποκορ. του ἠβάω, συμπεριφέρομαι σαν νέος, νεαρός, σε Αριστοφ.

ἦβῶμι, ευκτ. του ἠβάω, Επικ. ἠβῶοιμι, Αττ. ἠβῶην.

ἡβῶων, -ώωσα, Επικ. αντί *ἡβῶν*, -ῶσα, μτχ. του *ἡβάω*.

ἡγάσθε, Επικ. αντί *ἡγάσθε*, β' πληθ. του *ἄγαμαι*.

ἡγαδόμην, ἡγαγον, Μέσ. και Ενεργ. αόρ. β' του *ἄγω*.

ἡγά-θεος, -η, -ον (*ἄγαν, θεῖος*), Δωρ. **ἄγάθ-**, εξαιρετικά θεϊκός, πανίερος, πανόσιος, σε Όμηρ.

ἡγαλλιάσα, αόρ. α' του *ἀγαλλιάω*.

ἡγάπευ, Δωρ. αντί *ἡγάπων*, παρατ. του *ἀγαπάω*.

ἡγάσσατο, Επικ. αντί *ἡγάσατο*, γ' ενικ. αορ. α' του *ἄγαμαι*.

ἡγγεῖλα, αόρ. α' του *ἀγγέλλω*.

ἡγγίκα, ἡγγῖσα, παρακ. και αόρ. α' του *ἐγγίζω*.

ἡγειρα, αόρ. α' του *ἀγείρω*.

ἡγεμόνευμα, -ατος, τό, οδηγία, αρχηγία, προβάδισμα· *ἄγεμόνευμα νεκροῖσι* = *ἡγεμῶν νεκρῶν*, σε Ευρ.

ἡγεμονεύς, -έως, Επικ. αντί *ἡγεμών*, Επικ. αιτ. *ἡγεμονῆα*, -ῆας, σε Ανθ. κ.λπ.

ἡγεμονεύω, Δωρ. **ἄγεμ-**, μέλ. -σω, **I.** εἶμαι ή συμπεριφέρομαι σαν ηγεμόνας, προηγούμαι, προπορευομαι, δείχνω το δρόμο, σε Όμηρ.: *ὁδὸν ἡγεμονεύω*, σε Ομήρ. Οδ.: με δοτ. προσ., προπορευομαι, δείχνω το δρόμο σε κάποιον· *ῥόσονῦδατι ἡγεμόνευεν*, άνοιξε αυλάκι για το νερό, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** οδηγώ σε πόλεμο, διατάζω, ηγούμαι, εξουσιάζω, με δοτ., στο ίδ.: *αλλού*, όπως τα περισσότερα εξουσίας σημαντικά ρήματα, με γεν., στο ίδ., σε Ηρόδ. κ.λπ.: *απόλ.*, έχω ή παίρνω το πρόσταγμα, έχω την αρχηγία, σε Ηρόδ., Πλάτ. — Παθ., εξουσιάζομαι, *ὑπό τινος*, σε Θουκ.: εἶμαι κυβερνήτης, *τῆς Συρίας*, σε Κ.Δ.

ἡγεμονία, ἡ (ἡγεμών), I. πρωτοπορία, προβάδισμα, σε Ηρόδ. **II. 1.** ανώτατη αρχή, στον ίδ., σε Θουκ. κ.λπ.: *ἡγεμονία δικαστηρίων*, εξουσία στα δικαστήρια, διεύθυνση των δικαστηρίων, σε Αισχίν. **2.** η ηγεμονία ή η εξουσία μιας πόλης-κράτους άνω σ' έναν αριθμό υποτελών πόλεων-μελών, όπως αυτή της πόλης των Αθηνών στην Αττική, της πόλης της Θήβας στη Βοιωτία, κ.λπ. Η *ἡγεμονία* των ελληνικών στρατευμάτων και στόλων κατά τον Περσικό Πόλεμο είχε παραχωρηθεί στους Σπαρτιάτες. Μετά από αυτόν, η στρατιωτική ηγεμονία εξέλαβε χαρακτήρα κυριαρχίας, την οποία απέσπασαν από τους Σπαρτιάτες οι Αθηναίοι. Κατά το τέλος του Πελοποννησιακού Πολέμου, σκοπός ήταν να ορισθεί σε ποια από τις δυο προαναφερόμενες πόλεις ανήκε η ηγεμονία, δηλ. η κυριαρχία της υπόλοιπης Ελλάδας. **3.** Η Ρωμαϊκή αυτοκρατορία, σε Πλούτ.: η εξουσία του αυτοκράτορα, σε Κ.Δ. **III.** διαίρεση του στρατού, *τάγμα*, σε Πλούτ.

ἡγεμονικός, -ή, -όν, I. ο κατάλληλος να προηγείται ή να οδηγεί, σε Ξεν. **II. 1.** ο ικανός να διοικεί, ο κυβερνητικός, ο αρχηγικός, στον ίδ. κ.λπ. **2.** χρησιμ. ως μετάφραση του Ρωμ. *Consularis*, σε Πλούτ.

ἡγεμόσυνα (ενν. **ἱερά**), **τά**, ευχαριστήριες θυσίες για ασφαλή καθοδήγηση, σε Ξεν.

ἡγεμών, Δωρ. ἄγεμ-, -όνος, ό, επίσης **ἡ**, αυτός που ηγείται, ο οδηγός, Λατ. *dux*, ομοίως· **I. 1.** σε Ομήρ. Οδ., οδηγός, αυτός που δείχνει το δρόμο· με παρόμοια σημασία σε Ηρόδ. κ.λπ.: *ἡγεμῶν γενέσθαι τινί τῆς ὁδοῦ*, στον ίδ. **2.** αυτός που ασκεί εξουσία σε άλλους, Λατ. *dux, auctor*: *τοῖς νεωτέροις ἡγεμῶν ἡθῶν χρηστῶν γίνεσθαι*, σε Πλάτ.: *ἡγεμόνα εἶναι τινος*, εἶμαι ο αίτιος κάποιου πράγματος, σε Ξεν. κ.λπ. **II. α)** σε Ομήρ. Ιλ., αρχηγός, στρατηγός: *ἡγεμόνες Δαναῶν, φυλάκων*, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.: *έχοντες ἡγεμόνας τῶν πάνυ στρατηγῶν*, έχοντας μερικούς από τους καλύτερους στρατηγούς σαν αρχηγούς-διοικητές, σε Θουκ.: αρχηγός, διοικητής, άρχων, κυρίαρχος, σε Πίνδ., Σοφ. κ.λπ. **β)**

χρησιμ. ως μετάφραση του Ρωμ. Emperor, Λατ. imperatoris, σε Πλούτ.· επίσης, διοικητής επαρχίας, έπαρχος, σε Κ.Δ.

ήγεομαι (ἄγω), Δωρ. **άγ-**, παρατ. *ήγούμην*, Ιων. *-έομην* ή *-εύμην*, μέλ. *ήγήσομαι*, αόρ. *ά' ήγησάμην*, παρακ. *ήγημαι*, Αποθ.· **I. 1.** προηγούμαι, έχω προβάδισμα, σε Όμηρ. κ.λπ.· με δοτ. προσ., οδηγώ, ανοίγω το δρόμο σε κάποιον, καθοδηγώ, στον ίδ.· επίσης, *όδὸν ήγήσασθαι*, προπορεύομαι στην οδό, Λατ. praefere viam, σε Ομήρ. Οδ. **2.** με δοτ. προσ. και γεν. πράγμ., είμαι ο αρχηγός κάποιου σε κάτι· *αοιδὸς ήμῖν ήγεισθω όρχηθμοῖο*, στο ίδ.· *ήγοῦμαί τινι σοφίας, ώδῆς*, σε Πίνδ. κ.λπ.· και μόνο με γεν. πράγμ., *ήγοῦμαι νόμων*, αρχίζω το άσμα, το μέλος, στον ίδ. κ.λπ. **3.** με αιτ. πράγμ., οδηγώ, διευθύνω· *τάς πομπάς*, σε Δημ. κ.λπ. **II. 1.** οδηγώ στρατό ή στόλο, με δοτ., σε Όμηρ. κ.λπ.· με γεν., είμαι οδηγός ή αρχηγός, ηγεμόνας ή κυβερνήτης κάποιου, στον ίδ. **2.** απόλ., *οί ήγούμενοι*, οι άρχοντες, οι εξουσιαστές, οι κυβερνώντες, σε Σοφ.· *ήγούμενοι έν τοῖς άδελφοῖς*, πρόκριτοι μεταξύ των αδελφών, σε Κ.Δ. **III. 1.** νομίζω, φρονώ, πιστεύω, Λατ. ducere, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *ήγοῦμαί τι εἶναι*, στον ίδ. **2.** με προσθήκη λέξης που δηλώνει ιδιότητα· *ήγοῦμαί τινα βασιλέα*, θεωρώ ή υπολήπτομαι κάποιον ως βασιλιά, στον ίδ.· *ήγοῦμαί τι περι πολλοῦ*, στον ίδ.· *περι πλείστου*, σε Θουκ. **3.** *ήγοῦμαι θεούς*, πιστεύω στους θεούς, σε Ευρ. κ.λπ.· πρβλ. **νομίζω** **II. 4.** *ήγοῦμαι δεῖν*, νομίζω ότι πρέπει, θεωρώ ότι είναι καλό, απαραίτητο να κάνω, με απαρέμφ., σε Δημ.· με αυτή τη σημασία σε άλλες περιπτώσεις και χωρίς το *δεῖν*· *παθεῖν μάλλον ήγησάμενοι ή...*, σε Θουκ. **IV.** ο παρακ. χρησιμ. με Παθ. σημασία· *τά άγημένα* = *τά νομιζόμενα*, σε χρησιμ. παρά Δημ.

ήγερέθομαι, Επικ. τύπος του *άγείρομαι* (Παθ.), συγκεντρώνομαι, συνάγομαι, συναθροίζομαι· σε Όμηρ., μόνο στο γ' πληθ. ενεστ. και παρατ. *ήγερέθονται*, *ήγερέθεντο*, καθώς και στο απαρέμφ. *ήγερέθεσθαι*.

ήγέρθηγ, Παθ. αόρ. *ά'* του *άγείρω* και του *έγείρω*, Επικ. γ' πληθ. *ήγερθεν*.

ήγέτης, -ου, ό (**ήγεομαι**), Δωρ. **άγέτα**, αρχηγός, οδηγός, σε Ανθ.

ήγηλα, αόρ. *ά'* του *άγάλλω*.

ήγηλάζω, Επικ. ισοδύναμος τύπος του *ήγεομαι*, οδηγώ, προπορεύομαι, προηγούμαι, σε Ομήρ. Οδ.· *κακόνμόρον ήγηλάζω*, διάγω άθλια ζωή, ζω κακώς, στο ίδ.

ήγημαι, παρακ. του *ήγεομαι*.

ήγήτειρα, ή, θηλ. του *ήγητήρ*, σε Ανθ.

ήγητέον, ρημ. επίθ. του *ήγεομαι*, **I.** αυτό που πρέπει να προηγείται, σε Ξεν. **II.** αυτό που πρέπει να υποθέσει κάποιος, σε Πλάτ.

ήγητήρ, Δωρ. **άγ-**, **-ήρος, ό, 1.** = *ήγητής*, αρχηγός, οδηγός, σε Σοφ. **2.** = *ήγήτωρ*, αρχηγός, διοικητής, σε Πίνδ.

ήγήτωρ, -ορος, ό, αρχηγός, διοικητής, οδηγός, σε Ομήρ. Ιλ.

ήγιασμένος, μτχ. Παθ. παρακ. του *άγιαζω*.

ήγνῖσαι, β' ενικ. Παθ. παρακ. του *άγνίζω*.

ήγνόουν, παρατ. του *άγνοέω*.

ήγξα, αόρ. *ά'* του *άγχω*.

ήγον, παρατ. του *άγω*.

ήγορόωντο, Επικ. και Ιων. εκτεταμ. τύπος αντί *ήγορῶντο*, γ' πληθ. παρατ. του *άγοράομαι*.

ήγουν, σύνδεσμος (*ή γε οὔν*), δηλαδή, ή μάλλον, τύπος που χρησιμεύει για να ορίσει με περισσότερη ακρίβεια, ορθότητα μια λέξη, σε Ξεν.

ήγώ, κράση αντί *ή έγώ*.

ήγωνισάμην, αόρ. *ά'* του *άγωνίζομαι*.

ἡδέ, και, κυρίως αντιστοιχεί προς το ἡμέν, βλ. ἡμέν: αλλά συχνά και χωρίς το ἡμέν, ἴδιο ακριβώς με το και, και· ἡγήτορες ἡδὲ μέδοντες, σε Ομήρ. Ιλ.· ενώ ο συνδυασμός ἡδὲ καὶ σημαίνει και ομοίως, σε Όμηρ.

ἦδε, θηλ. του ὄδε.

ἦδεα, Ιων. υπερσ. του οἶδα, βλ. *εἶδω.

ἠδέσθην, αόρ. α' του αἰδέομαι.

ἠδέως, επίρρ. του ἠδύς, βλ. ἠδύς III.

ἦδη, επίρρ. (συγγενές με το νῦν, όπως το Λατ. jam προς το nunc), **I. 1.** μέχρι αυτή τη στιγμή, έως τώρα, ἦδη, πλέον, πριν από αυτό (αναφορά στο άμεσο παρελθόν), τώρα, αμέσως, ευθύς αμέσως (αναφορά στο άμεσο μέλλον), σε Όμηρ.· νύξ ἦδη τελέθει, είναι πλέον νύχτα, σε Ομήρ. Ιλ.· ἔτος τόδ' ἦδη δέκατον, σε Σοφ.· σε ορισμένες περιπτώσεις χρησιμ. για δήλωση τοπικής σχέσης· ἀπὸ ταύτης ἦδη Αἴγυπτος, αμέσως ύστερα απ' αυτό είναι η Αίγυπτος, σε Ηρόδ. **2.** λέγεται για το μέλλον· λέξον ὄφρα κεν ἦδη ταρπώμεθα, σε Ομήρ. Ιλ.· στείχοις ἰν ἦδη, σε Σοφ.· **II.** συχνά συνδέεται με άλλα χρονικά μόρια, ἦδη νῦν, τώρα δα, σε Ομηρ.· νῦν ἦδη, σε Σοφ. κ.λπ.· ἦδη πάλαι, στον ἰδ.· ἐπεὶ ἦδη, Λατ. quum jam, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.

ἦδη, ἦδης ή ἦδησθα, ἦδη, υπερσ. του οἶδα· βλ. *εἶδω.

ἦδιστος, ἠδίον, υπερθ. και συγκρ. του ἠδύς.

ἦδομαι, Δωρ. ἄδομαι, Αιολ. ἄδομαι, μέλ. ἠσθήσομαι, αόρ. α' ἦσθην, Μέσ. ἠσάμην, αποθ., ευχαριστιέμαι, απολαμβάνω, ευφραίνομαι, τέρπομαι, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ. Συντάσσεται **1.** με μτχ., ἦσατο πίνων, σε Ομήρ. Οδ.· ἦσθη ἀκούσας, χάρηκε που το άκουσε, άκουσε μετά χαράς, σε Ηρόδ. κ.λπ.· **2.** με δοτ., ἦδεσθαί τινι, ευφραίνομαι με κάτι, στον ἰδ. κ.λπ.· ἐπί τινι, σε Ξεν. κ.λπ.· σπανίως με γεν., πώματος ἦσθη, ήπτε με ευχαρίστηση, σε Σοφ. **3.** με αιτ. και μτχ., ἦσθην πατέρα τὸν ἀμὸν εὐλογοῦντά σε, μετά χαράς σε άκουσα να τον επαινείς, στον ἰδ. **4.** η μτχ. χρησιμ. ως επίθ., χαρούμενος, ενθουσιασμένος, ευχαριστημένος, σε Αριστοφ.· επίσης, όπως τα βουλομένω, ἀσμένω, στη φράση ἠδομένω ἐστί (ή γίνεταί) μοί τι, είμαι πολύ ικανοποιημένος με αυτό που συμβαίνει, κάτι με ευχαριστεί, μου προξενεί ηδονή, σε Ηρόδ., Πλάτ.

ἠδομένως, επίρρ. του προηγ., ευχαρίστως, με χαρά, ευτυχία, σε Ξεν.

ἠδονή (ἠδομαι), Δωρ. ἄδονά ή ἠδονά, ή, **1.** χαρά, ευτυχία, ευχαρίστηση, ικανοποίηση, Λατ. voluptas, σε Ηρόδ. κ.λπ.· ἠδονῆ ἠσῶσθαι, χαρίζεσθαι, ενδίδω, αφήνομαι στην ηδονή, σε Θουκ., Πλάτ. κ.λπ.· συχνά με πρόσωπα με επίρρ. σημασία· πρὸς ή καθ' ἠδονὴν λέγειν, μιλά έτσι ώστε να ικανοποιώ τον άλλο, σε Ηρόδ., Αττ.· καθ' ἠδονὴν κλύειν, άκούειν, σε Σοφ., Δημ.· καθ' ἠδονὴν ή πρὸς ἠδονὴν ἐστί μοι, σε Αισχύλ.· ὁ μὲν ἐστί πρὸς ἠδονὴν, αυτό που είναι ευχάριστο, σε Δημ.· ἐν ἠδονῆ ἐστί τινι, κάτι προξενεί ευχαρίστηση ή ικανοποίηση σε κάποιον, σε Ηρόδ. κ.λπ. **2.** το πράγμα εκείνο που προξενεί τέρψη, απόλαυση, σε Σοφ., Αριστοφ. **3.** στον πληθ., απολαύσεις, ηδονικοί πόθοι, ηδονικές επιθυμίες, σε Ξεν., Κ.Δ.

ἦδος, -εος, τό (άνδάνω), ηδονή, ευφροσύνη, τέρψη, απόλαυση· δαιτὸς ἦδος, απόλαυση από ή μέσω της γιορτής, σε Όμηρ.· ἀλλάτι μοι τῶν ἦδος;, ποια ευχαρίστηση έχω από αυτά;, σε Ομήρ. Ιλ.

ἦδ' ὄς, αντί ἔφη ἐκεῖνος, βλ. ἠμί.

ἠδν-βόης, Δωρ. -βόας, -ου, ὁ, αυτός που παράγει γλυκό ήχο, που ηχεί γλυκά, σε Ευρ., Ανθ.

ἠδν-γάμος, -ον, αυτός που κάνει γλυκό το γάμο, σε Ανθ.

ἠδν-γελως, -ων, γεν. -ω, αυτός που έχει γλυκό χαμόγελο, που γελά γλυκά, σε Ομηρ. Ύμν., Ανθ.

ήδύ-γλωσσος, -ον (γλῶσσα), αυτός που μιλάει γλυκά, σε Πίνδ.

ήδου-γνώμων, -ον (γνώμη), αυτός που έχει ευχάριστη γνώμη, σκέψη, σε Ξεν.

ήδου-επής (ἔπος), Δωρ. **άδου-, -ές**, αυτός που μιλάει γλυκά, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· αυτός που ακούγεται, ηχεί γλυκά, σε Πίνδ.· ποιητ. θηλ. **ήδυνέπεια**, σε Ησίοδ.

ήδύ-θροος, -ον, συνηρ. -θροος, -ουν, αυτός που έχει γλυκιά φωνή, σε Ευρ.

ήδου-λόγος, Δωρ. **άδουλ-, -ον, 1.** αυτός που έχει ευχάριστη φωνή, που μιλά με γλυκά λόγια, σε Πίνδ., Ανθ. **2.** λέγεται για πρόσωπα, κολακευτικός, θεραπευτικός, σε Ευρ.

ήδου-λύρης[υ], -ου, ό, αυτός που τραγουδά γλυκά στη λύρα, σε Ανθ.

ήδου-μελής (μέλος), Δωρ. **άδου-μ-, -ές**, γλυκόφθογγος, αυτός που τραγουδάει γλυκά, σε Πίνδ.

ήδου-μελί-φθογγος, -ον, 1. αυτός που έχει γλυκιά φωνή σαν μέλι, σε Ανθ.

ήδου-μίγής, -ές (μίγνυμι), αυτός που είναι ανακατεμένος, αναμειγμένος αρμονικά, γλυκά, σε Ανθ.

ήδῦμος, -ον, ποιητ. αντί **ήδύς**, γλυκός, ευχάριστος· επίθ. του ύπνου, σε Όμηρ. Ύμν.

ήδύνω[υ], αόρ. **ά ήδυνα** — Παθ., αόρ. **ά ήδύνθην**, παρακ. **ήδυσμαι (ήδύς)**, γλυκαίνω, κάνω κάτι νόστιμο, του δίνω ευχάριστη γεύση, αρταίνω, καρυκεύω, νοστιμιζώ· χαρίζομαι σε κάποιον ή κάτι, ευαρεστώ, θωπεύω, με αιτ., σε Ξεν. κ.λπ.

ήδύ-οινος, -ον, αυτός που παράγει γλυκό κρασί, σε Ξεν.· **ήδύοινοι, οί**, οι έμποροι του γλυκού κρασιού, στον ίδ.

ήδουπάθεια, ή (ήδουπαθής), ευάρεστη ζωή, απόλαυση, τρυφή, πολυτέλεια, σε Ξεν.

ήδουπάθεω (ήδουπαθής), μέλ. **-ήσω**, ζω τρυφηλά, απολαμβάνω τις ηδονές του σώματος, είμαι πολυτελής, σε Ξεν.

ήδουπάθημα, -ατος, τό, απόλαυση, ευχαρίστηση, τέρψη, αναψυχή, σε Ανθ.

ήδου-πάθης, -ές (παθεΐν), αυτός που ζει ηδονικά, φιλήδονος, πολυτελής ακριβός.

ήδύ-πνευστος, -ον, = το επόμ., σε Ανθ.

ήδύ-πνοος (πνέω), Δωρ. **άδύπν-, -ον**, συνηρ. **-πνοους, -ουν, 1.** αυτός που πνέει γλυκά, ο ευάρεστος, σε Ευρ.· λέγεται για τον μουσικό ήχο, σε Πίνδ.· επίσης για τα όνειρα με καλούς οiwονούς, σε Σοφ. **2.** ο εύοσμος, ο ευχάριστος στην οσμή, σε Ανθ.

ήδύ-πολις, Δωρ. **άδ-, ό, ή**, ο αγαπητός στο λαό, σε Σοφ.

ήδου-πότης, -ου, αυτός που αγαπά το ποτό, ο φιλοπότης, σε Ανθ.

ήδύ-ποτος, -ον, ο γλυκός στην πόση, σε Ομήρ. Οδ.

ήδύς, ήδεια, ήδύ, επίσης άπαξ στον Όμηρ. θηλ. **ήδύς**, όπως το θηλ. Δωρ. **άδύς**, ανώμ. αιτ. **άδέα** αντί **ήδύν** και αντί **ήδειαν**, Ιων. θηλ. **ήδέα**, Δωρ. **άδέα**, συγκρ. **ήδίων [ι]**, υπερθ. **ήδιστος**, και μεταγεν. **ήδύτερος, ήδύτατος (άνδάνω)**. **I.** ο γλυκός στη γεύση ή στην οσμή (εύγευστος και εύοσμος), σε Όμηρ.· χρησιμοποιείται επίσης σε σχέση με την ακοή, στον ίδ.· έπειτα χρησιμοποιείται για κάθε ευχάριστο συναίσθημα ή κατάσταση, όπως ο ύπνος, στον ίδ.· με απαρέμφ., **ήδύς δρακεΐν**, σε Αισχύλ.· **ήδύς άκούσαι λόγος**, σε Πλάτ.· **ήδύ έστι ή γίγνεται**, είναι ευχάριστο, σε Όμηρ. κ.λπ.· ομοίως, **οἴμοι ήδιόν έστι λέγειν**, θα προτιμούσα να μην πω, σε Ηρόδ.· ουδ. ως ουσ., **τά ήδέα**, οι απολαύσεις, οι ηδονές, σε Θουκ.· ουδ. ως επίρρ., **ήδέως**, γλυκά, ευχάριστα, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ. **II. 1.** μετά τον Όμηρο, λέγεται για πρόσωπα, ευχάριστος, ευπρόσδεκτος, σε Σοφ. **2.** ευχαριστημένος, χαρούμενος, στον ίδ., σε Δημ.· σε προσφωνήσεις προσώπων, **ώ ήδιστε**, το του Ορατίου *dulcissime rerum*, σε

Πλάτ. **3.** όπως το *εὐήθης*, *αθώος*, *απλός*, *αφελής*: *ὡς ἡδὺς εἶ*, στον *ιδ.* **III.** *επίρρ.* *ἡδέως*, *γλυκά*, *ευχάριστα*, με *ευχαρίστηση*, σε *Σοφ.*, *Ευρ. κ.λπ.*· *ἡδέως ἂν ἐροίμην*, θα ρωτούσα *ευχαρίστως*, θα ἠθελα να ρωτήσω, σε *Δημ.*· *ἡδέως ἔχειν τι*, είμαι *ευχαριστημένος* ή *ικανοποιημένος* με κάτι, σε *Ευρ.*· *ἡδέως ἔχειν πρὸς τινα* ή *τινι*, είμαι *ευγενικός*, *φιλικά διακεείμενος* απέναντι σε κάποιον, σε *Δημ.*· *συγκρ.* *ἡδιον*, σε *Πλάτ. κ.λπ.*· *υπερθ.* *ἡδιστα*, στον *ιδ.*

ἡδυσμα, -ατος, τό (ἡδύνω), αυτό που δίνει *γλυκύτητα* και *νοστιμιά* στο φαγητό, η *σάλτσα*, σε *Αριστοφ.*, *Ξεν. κ.λπ.*

ἡδυ-φαής, -ές (φάος), αυτός που φέρει *γλυκιά λάμψη*, που έχει *γλυκό φως*, σε *Ανθ.*

ἡδύ-φρων, -ονος, ό, ή (φρήν), αυτός που σκέπτεται *ευχάριστα*, που *διανοείται καλά*, σε *Ανθ.*

ἡδυφονία, ή, *γλυκύτητα φωνής* ή *ήχου*, σε *Βάβρ.*

ἡδύ-φωνος, -ον (φωνή), ο *γλυκόφωνος*, σε *Σαπφώ.*

ἡδυ-χάρης, -ές (χαίρω), αυτός που νιώθει *μεγάλη χαρά*, ο *λίαν περιχαρής*, σε *Ανθ.*

ἡδύ-χροος, -ον (χρόα), *συνηρ.* **-χρους, -ουν**, αυτός που έχει *γλυκό χρώμα*, *καθαρή επιφάνεια*, *απαλή* και *όμορφη επιδερμίδα*, σε *Ανθ.*

ἡέ, ποιητ. αντί *ἦ*, ή, είτε.

ἡέ, επιφώνημα, *α!* σε *Αισχύλ.*

ἦε, *Επικ.* αντί *ἦει*, *γ' ενικ.* *παρατ.* του *εἶμι* (*Λατ.* *ibo*).

ἡείδην, *Επικ.* αντί *ἦδειν*, *υπερσυντ.* του *οἶδα*, βλ. ***εἶδω**.

ἡειδον, *παρατ.* του *αἰίδω*.

ἡειρα, *αόρ.* *α'* του *αείρω*.

ἡέλιος, ό, *Επικ.* και *Ιων.* αντί *ἥλιος*.

ἡελιωτίς, *Επικ.* *θηλ.* του *ἡλιώτης*.

ἦεν, *Επικ.* αντί *ἦν*, *γ' ενικ.* *παρατ.* του *εἶμι* (*Λατ.* *sum*).

ἡέ-περ, *Επικ.* αντί *ἦπερ*, σε *Όμηρ.*

ἡέρα, *Ιων.* και *Επικ.* *αιτ.* του *αἴρ*.

ἡερέθομαι, *Επικ.* αντί *αείρομαι*, *Παθ.*, *βρίσκεται μόνο στο γ' πληθ.* *ενεστ.* και *παρατ.* *ἡερέθονται, -οντο*· *κρέμομαι*, *αιωρούμαι*, είμαι *μετέωρος*, σε *Όμηρ.* *Ιλ.*· *μεταφορ.*, *ὄπλοτέρων ἀνδρῶν φρένες ἡερέθονται*, τα *μυαλά των νέων* *αλλάζουν* όπως το *φύσημα του ανέμου*, *λέγεται για τον άστατο, ευμετάβλητο χαρακτήρα των νέων*, στο *ιδ.*

ἡέρι, *Ιων.* και *Επικ.* *δοτ.* του *αἴρ*, σε *Όμηρ.*

ἡέριος, -α, -ον (αἴρ), **I.** *πρωινός*, αυτός που εμφανίζεται με την *πρωινή αυγή*, σε *Όμηρ.* *Ιλ.* **II.** ο *εκτεθειμένος στον αέρα*· *ανεμιαίος*, *αόρατος*, σε *Ανθ.*

ἡερο-δίνης[ι], -ες, ο *περιδινούμενος*, αυτός που *περιστρέφεται στον αέρα*, σε *Ανθ.*

ἡερο-ειδής, -ές, *Επικ.* αντί *αερο-* (*αἴρ, εἶδος*), *λέγεται για το σκοτεινό και «χλωμό» βλέμμα*, για τη «*σκοτεινιασμένη*» *όψη*, «*συννεφώδης*», *λέγεται για τη θάλασσα*, σε *Όμηρ.* *Οδ.*· *γενικά*, *σκοτεινός*, *μουντός*, *ζοφερός*, στο *ιδ.*· *ουδ.* *ως επίρρ.*, σε *μακρινή απόσταση*, *ασαφής*, *αμυδρός*, *θολός*, *συγκεχυμένος*, *ὄσσον τ' ἡεροειδὲς ἀνήρ ἴδεν*, σε *Όμηρ.* *Ιλ.*

ἡερόεις, -εσσα, -εν, *Επικ.* αντί *αερ-* (*αἴρ*), «*συννεφώδης*», *σκοτεινός*, *ομιχλώδης*, *θαμπός*, *ζοφερός*, σε *Όμηρ.* *Ιλ.*· *ἡερόεντα κέλευθα*, η *ζοφερή οδός* (*δηλ.* ο *θάνατος*), σε *Όμηρ.* *Οδ.*

ἡερόθεν, *Επικ.* αντί *αερ-* (*αἴρ*), *από τον αέρα*, σε *Ανθ.*

ἡέρος, *Επικ.* *γεν.* του *αἴρ*.

ήερο-φοϊτις, -ιδος, ή (φοιτάω), θηλ. επίθ., αυτή που περνά μέσα από το σκοτάδι, σε Ομήρ. Ιλ.

ήερό-φωνος, -ον, αυτός που ακούγεται μέσα από τον αέρα, ο μεγαλόφωνος, ο βροντόφωνος, σε Ομήρ. Ιλ.

ήέρτησα, αόρ. α΄ του *άερτάζω*· **ήέρτημαι**, Παθ. παρακ.

ήεσαν, γ΄ πληθ. παρατ. του *είμι* (Λατ. *ibo*).

ήήδει, ποιητ. γ΄ ενικ. υπερσυντ. του *οίδα*· βλ. ***είδω**.

ήην, Επικ. αντί *ήν*, γ΄ ενικ. παρατ. του *είμι* (Λατ. *sum*).

ήήρ, βλ. **άήρ**.

ήθαϊος, -α, -ον, Δωρ. αντί *ήθεϊος*, σε Πίνδ.

ήθάς, -άδος, ό, ή (ήθος II), 1. συνηθισμένος σε ένα πράγμα, εξοικειωμένος με αυτό· με γεν., *ήθάς είμι πως τών τήσδε μύθων*, σε Σοφ. **2.** απόλ., συνηθισμένος, κοινός, οικείος, σε Ευρ.· λέγεται για τα ζώα, εξημερωμένος, οικόσιτος, ήμερος, Λατ. *mansuetus*, σε Αριστοφ.· επίσης, ως ουδ., *τά καινά γ΄ έκ τών ήθάδων ήδίων΄ έστί*, σε Ευρ.

ήθεϊος (ήθος), Δωρ. **ήθαϊος, -α, -ον**, προσφιλής, σεβαστός· *ήθεϊε κύριε*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ήθειή κεφαλή*, στο ίδ.· *άλλά μιν ήθεϊον καλέω*, θα αποκαλώ αυτόν σεβαστό μου κύριο, θα τον επικαλούμαι σαν πρεσβύτερο αδελφό, σε Ομήρ. Οδ.

ήθελον, παρατ. του *έθέλω*.

ήθεος, ό, ή, Αττ. αντί *ήίθεος*.

ήθέω (ήθω), μέλ. *-ήσω*, διυλίζω, στραγγίζω, κοσκινίζω — Παθ., στραγγίζομαι, σε Πλάτ.

ήθικός, -ή, -όν (ήθος II), I. αυτός που αναφέρεται στα ήθη, ο ηθικός, σε Αριστ.· *τά ήθικά*, πραγματεία περί ηθικής, στον ίδ. **II.** αυτός που εκφράζει ηθικό χαρακτήρα, αυτός που επιδεικνύει ήθος, στον ίδ.· επίρρ., *ήθικώς λέγειν*, στον ίδ.

ήθμός, ό (ήθω), στραγγιστήριο, διυλιστήριο, σε Ευρ.· λέγεται για τις βλεφαρίδες, σε Ξεν.

ήθοποιέω, διαμορφώνω ήθη ή χαρακτήρα, σε Πλούτ.

ήθοποιός, -όν (ποιέω), αυτός που διαμορφώνει χαρακτήρα, σε Πλούτ.

ήθος, -εος, τό, εκτεταμένος τύπος του *έθος*, **I.** συνήθης διαμονή, ενδιαίτημα· στον πληθ., τα μέρη ή τα καταλύματα στα οποία διαμένουν ζώα, σε Όμηρ., Ηρόδ. **II. 1.** συνήθεια, έθιμο, σε Ησίοδ., Ηρόδ. **2.** λέγεται για τον άνθρωπο, χαρακτήρας, διάθεση, Λατ. *ingenium, mores*, σε Ησίοδ., Αττ.· *ώ μαρόν ήθος*, προσφώνηση απευθυνόμενη σε πρόσωπο, σε Σοφ. **3.** στον πληθ. γενικά, χρησιμοποιείται για τους τρόπους, όπως το Λατ. *mores*, σε Ησίοδ., Ηρόδ., Θουκ.

ήθω, σπάνιος τύπος ισοδύναμος του *ήθέω*.

ήια, συνηρ. *ήα, τά*, προμήθειες για ταξίδι, ζωοτροφές, Επικ. λέξη για τα *έφοδία*, Λατ. *viaticum*, σε Όμηρ.· γενικά, *λύκων ήια*, τροφή, βορά για τους λύκους, σε Ομήρ. Ιλ.

ήια, Ιων. αντί *ήειν*, παρατ. του *είμι* (Λατ. *ibo*).

ήίθεος[ι], Αττ. συνηρ. **ήθεος, ό, I.** ο νέος που παραμένει ακόμα άγαμος· *παρθένος ήίθεός τε*, σε Όμηρ.· *χορούς παρθένων τε και ήιθέων*, σε Ηρόδ. **II.** σπάνιο ως θηλ., *ήιθέη* = *παρθένος* (αμφίβ. προέλ.).

ήικτο, γ΄ ενικ. Παθ. υπερσ. του *έοικα*.

ήιξα, αόρ. α΄ του *άίσσω*.

ήίοεις, -εσσα, -εν (ήιών), αυτός που έχει υπερυψωμένες όχθες, σε Ομήρ. Ιλ.

ήιον, Επικ. αντί *ήεσαν*, γ΄ πληθ. παρατ. του *είμι* (Λατ. *ibo*).

ἦϊος, ὁ, επίθ. του Φοίβου· ἦϊε Φοῖβε, σε Ομήρ. Ιλ. (πιθανόν από την ιαχή ἦ, ἦ, πρβλ. **ἠΐος**, **εὐΐος**).

ἦσαν, Επικ. αντί ἦεσαν, γ' πληθ. παρατ. του εἶμι (Λατ. ibo).

ἦσαν, Επικ. αντί ἦδεσαν, γ' πληθ. παρατ. του οἶδα, βλ. ***εἶδω**.

ἠίχθην, Παθ. αόρ. α' του αἴσσω.

ἠιών, Αττ. ἠών, ἦ, Επικ. δοτ. πληθ. ἠιόνεσσι, ὄχθη της θάλασσας, ακτή, παραλία, σε Ηρόδ. κ.λπ.· ὄχθη ποταμού, σε Αισχύλ.

ἦκα (***ἀκή** 2), επίρρ. **I**. δηλωτικό τόπου ή κίνησης, λίγο, ελαφρά, ἦκα ἐπ' ἀριστερά, λίγο προς τ' αριστερά, σε Όμηρ. **II**. λέγεται για ήχο, ήσυχα, ήρεμα, σιγανά, σε Ομήρ. Ιλ. **III**. λέγεται για όψη, λεία, απαλά, ευάρεστα, ἦκαστίλβοντες ἐλαίῳ, στίλβοντας απαλά, τρίβοντας ευάρεστα με λάδι, στο ιδ. **IV**. λέγεται για χρόνο, λίγο-λίγο, σιγά-σιγά, σε Ανθ.

ἦκα, αόρ. α' του ἴημι.

ἦκαζον, παρατ. του εἰκάζω· ἦκάσα, αόρ. α'.

ἦκαχον, Επικ. αόρ. β' του ἀχέω **II**.

ἠκέσατο, γ' ενικ. αορ. α' του ἀκέομαι.

ἦ-κεστος, -η, -ον (Επικ. αντί ἄ-κεστος), μη κεντημένος από βούκεντρο, ακέντητος, λέγεται για νεαρά δαμάλια που προορίζονται για θυσία, σε Ομήρ. Ιλ.

ἠκηκόειν, υπερσ. του ἀκούω.

ἦκιστος, -η, -ον, υπερθ. επίθ. από το επίρρ. ἦκα· ἦκιστος ἐλαυνέμεν, ο πιο ήρεμος ή ο πιο αργός στην οδήγηση άρματος, σε Ομήρ. Ιλ.

ἦκιστος, -η, -ον, 1. υπερθ. του συγκρ. ἦσσων, ο εν χρήσει θετικός βαθμός είναι το μικρός, ελάχιστος· ως επίρρ., ἦκιστα, ελάχιστα, σε Σοφ. κ.λπ.· οὐχ ἦκιστα, ἀλλὰ μάλιστα, σε Ηρόδ.· ὡς ἦκιστα, όσο το δυνατόν λιγότερο, ελάχιστα, σε Θουκ. **2**. συχνά ως απόκριση σε ερώτηση, καθόλου, ουδόλως, Λατ. minime, σε Σοφ. κ.λπ.· ἦκιστά γε, minime vero, στον ιδ.

ἦκου, Ιων. και Δωρ. αντί ἦ-που.

ἦκουσα, αόρ. α' του ἀκούω· ἦκουσμαι, Παθ. παρακ.

ἦκω, παρατ. ἦκον, μέλ. ἦζω, Δωρ. ἦζῶ, **I. 1**. έχω έρθει, είμαι παρών, βρίσκομαι εδώ, Λατ. adesse, κυρίως με σημασία παρακ., με τον παρατ. ἦκον με σημασία υπερσ., είχα έρθει, και με το μέλ. ἦζωμε σημασία συντελεσμ. μέλ., θα έχω έρθει· αντώνυμο το οἶχομαι, έχω φύγει, ενώ το ἔρχομαι, έρχομαι ή φεύγω, χρησιμεύει ως ενεστ. και για τα δύο, σε Όμηρ. κ.λπ.· επιστρέφω, σε Ξεν. **2**. έχω καταλήξει, έχω φτάσει σ' ένα σημείο· ἐς τοσήνδ' ὕβριν, σε Σοφ.· ἐς τοσοῦτον ἀμαθίας, σε Πλάτ. **3**. δι' ὀργῆς ἦκειν, είμαι οργισμένος, σε Σοφ.· πρβλ. **διά**

A. IV. 4. όπως το ἔχω **B. II**, εἶ ἦκειν τινός, έχω την επάρκεια κάποιου πράγματος, έχω περίσσεια αυτού, όπως· εἶ ἦκειν τοῦ βίου, σε Ηρόδ.· καλῶς αὐτοῖς ἦκον βίου, καθώς έφτασαν σε προχωρημένη (και καλή για θάνατο) ηλικία, σε Ευρ.· ὧδε γένους ἦκειν τινί, βρίσκομαι σε τέτοιο βαθμό συγγενείας με κάποιον, στον ιδ.· επίσης, εἶ ἦκειν, απόλ., είμαι καλά, ακμάζω, σε Ηρόδ.· σὺ δὲ δυνάμιος ἦκεις μεγάλως, εσύ βρίσκεσαι σε μεγάλη δύναμη, είσαι ακμαίος, στον ιδ. **II. 1**. λέγεται για πράγματα (π.χ., για φαγητά), έχω μεταφερθεί, έχω κουβαληθεί, στον ιδ. κ.λπ.· ἴν' ἦκει τὰ μαντεύματα, σε ποιο σημείο έχουν φτάσει, σε Σοφ. **2**. αναφέρομαι, ανήκω, συσχετίζομαι· εἰς ἔμ' ἦκει τὰ πράγματα, σε Αριστοφ. **3**. εξαρτώμαι από κάτι, ἐπί τι, σε Δημ.

ἠλάθην[α], Παθ. αόρ. α' του ἐλαύνω.

ἠλαίνω, Επικ. αντί ἀλαίνω, περιπλανώμαι, ξεστρατίζω, σε Θεόκρ.

ήλάκᾱτα, τά, μόνο στον πληθ., το μαλλί της «ρόκας», το μαλλί γύρω από την ηλακάτη, σε Ομήρ. Οδ.

ήλᾱκάτη[κᾱ], ή, Δωρ. **ήλακάτᾱ ή ἄλακάτᾱ**, η ρόκα, Λατ. colus· πάνω στη ρόκα τοποθετούνταν και τυλιγόταν το μαλλί, σε Όμηρ. κ.λπ.· *ή ήλακάτη τοῦ ἀτράκτου*, το ανώτατο μέρος του ιστού, το οποίο ήταν φτιαγμένο με τέτοιο τρόπο ώστε να περιστρέφεται, σε Πλάτ. (αμφίβ. προέλ.).

ήλάμην, αόρ. α΄ του ἄλλομαι.

ήλᾱσα, -άμην, Ενεργ. και Μέσ. αόρ. α΄ του ἐλαύνω· *ήλάσθην*, Παθ. αόρ.

ήλασκάζω, εκτεταμένος τύπος του *ήλάσκω*, σε Ομήρ. Ιλ.· με αιτ., φεύγω από..., αποφεύγω, τρέπομαι σε φυγή· *ἐμὸν μένος ήλασκάζει*, αποφεύγει την οργή μου, σε Ομήρ. Οδ.

ήλάσκω (ἄλαομαι), περιφέρομαι, τριγυρίζω, περιπλανώμαι, σε Ομήρ. Ιλ.

ήλᾱτο, γ΄ ενικ. παρατ. του ἄλαομαι.

ήλδᾱνε, γ΄ ενικ. αορ. β΄ του ἄλδαίνω.

ήλειψα, αόρ. α΄ του ἀλείφω.

ήλέκτρινος, -ον, αυτός που είναι φτιαγμένος από *ήλεκτρον*, σε Λουκ.

ήλεκτρον, τό και ήλεκτρος, ό ή ή, το ήλεκτρο, λέξη που μερικές φορές χρησιμοποιείται για να δηλώσει το κεχριμπάρι, όπως πιθανόν σε Όμηρ., Ησίοδ., Ηρόδ.· επίσης, μεταλλικό μείγμα χρυσού και αργύρου, σε αναλογία 1 προς 4, σε Σοφ. κ.λπ.· Στον Αριστοφ., *ἐκπιπτουσῶν τῶν ήλέκτρων*, όπου οι *ήλεκτροι* είναι πιθανόν οι σφήνες της λύρας, οι οποίες ήταν φτιαγμένες ή διακοσμημένες με ήλεκτρο (αμφίβ. προέλ.).

ήλεκτρο-φαής, -ές (φάος), αυτός που λάμπει σαν κεχριμπάρι, σε Ευρ.

ήλέκτωρ, -ορος, ό, ο ακτινοβόλος Ήλιος, σε Ομήρ. Ιλ.· ως επίθ., *ήλέκτωρ Ὑπερίων*, ο Ύπεριών που λαμποκοπά, που ακτινοβολεί, στο ίδ. (αμφίβ. προέλ.).

ήλέμᾱτος (ήλεός), Δωρ. **ἄλέματος, -ον**, μάταιος, ανόητος, σε Θεόκρ., Ανθ.

ήλεός, -ή, -όν (ἄλαομαι), **1.** πλανημένος, άφρων, ανόητος, σε Ομήρ. Οδ.· επίσης με αποκοπή *ήλέ*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ήλεά* ως επίρρ., ανόητα, με άμυαλο τρόπο, σε Ανθ. **2.** Ενεργ., αυτός που επιφέρει μανία, που διαταράσσει τη νοητική ισορροπία· *οἶνος*, σε Ομήρ. Οδ.

ήλεῦατο, Επικ. γ΄ ενικ. αορ. α΄ του ἀλεύομαι.

ήλήλαντο, Επικ. γ΄ πληθ. Παθ. υπερσ. του ἐλαίνω.

ήλθα, μεταγεν. αόρ. α΄ του ἔρχομαι, σε Κ.Δ.

ήλιάζομαι, μέλ. -άσομαι, αόρ. α΄ -ασάμην, αποθ., συνεδριάζω στο δικαστήριο· *Ηλιαία*, είμαι Ηλιαστής, δικαστής στην Ηλιαία, σε Αριστοφ.

ήλιαία, ή, 1. στην Αθήνα, δημόσιος χώρος στον οποίο συγκαλούνταν το ανώτατο δικαστήριο, σε Αριστοφ. **2.** το ανώτατο δικαστήριο, σε Νόμ. παρά Δημ.

ήλιάς, -άδος, θηλ. επίθ. που αναφέρεται στον ήλιο, η ηλιακή, σε Χρησμ. παρά Λουκ.

ήλιαστής, -οῦ, ό, δικαστής στο δικαστήριο της Ηλιαίας, Ηλιαστής, σε Αριστοφ.

ήλιαστικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή αρμόζει σε Ηλιαστή ή μοιάζει σε Ηλιαστή, σε Αριστοφ.

ήλίβᾱτος, Δωρ. **ἄλίβ-, -ον, I. 1.** ψηλός, απόκρημνος, απότομος, επίθ. των απόκρημνων βράχων, σε Όμηρ., Ησίοδ. κ.λπ.· λέγεται για τον Ολύμπιο θρόνο του Δία, σε Αριστοφ. **2.** στην Ομήρ. Οδ., I 243, το *ήλίβατος πέτρη* φαίνεται να σημαίνει τον τεράστιο, πελώριο όγκο του βράχου. **II.** όπως το Λατ. altus, βαθύς, σε Ησίοδ., Ευρ. (αμφίβ. προέλ.).

ἤλιθα, **1.** επίρρ. (ἄλις), αρκετά, επαρκώς, ικανοποιητικά, Λατ. *satis*· *ληις*
ἤλιθα πολλή, σε Ομήρ. *Ιλ.*· *δύη ἤλιθα πολλή*, σε Ομήρ. *Οδ.* κ.λπ. **2.** μάταια,
όπως το *μάτην*.

ἤλιθιάζω, μιλώ ή ενεργώ με ανόητο ή άμυαλο τρόπο, σε Αριστοφ.

ἤλίθιος, Δωρ. **άλίθ-**, **-α**, **-ον** (**ἤλιθα**), **I.** μάταιος, άσκοπος, ανώφελος, σε
Πίνδ., Αισχύλ. **II.** λέγεται για πρόσωπα, ανόητος, άμυαλος, άφρων, άνους,
όπως το *μάταιος*, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ.· επίρρ. **-ίως**, σε Πλάτ.· ουδ.

ἤλίθιον, ως επίρρ., σε Αριστοφ.

ἤλιθιότης, **-ητος**, ἤ, μωρία, ανοησία, σε Πλάτ.